

Državni izpitni center

M 1 6 2 5 0 1 2 3

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 29. avgust 2016

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

Splošna navodila zunanjim ocenjevalcem

1. Zunanji ocenjevalec mora smiselno slediti navodilom za ocenjevanje, v katerih so zapisane moderirane rešitve za posamezen izpitni komplet.
2. Če kandidat poleg pravilne ugotovitve napiše še izključujočo, nepravilno trditev, se rešitev ovrednoti z 0 točkami.
3. Nejasne in nečitljive rešitve ter nejasni kandidatovi popravki se ovrednotijo z 0 točkami.
4. Slovenska zemljepisna imena in geografski pojmi morajo biti v celoti poimenovani pravilno.
5. Pri tujih poimenovanjih naselbinskih in nenaselbinskih zemljepisnih imenih se dopušča zamenjava ali izpustitev ene črke.
6. Pri vprašanjih višje ravni (pojasnite, analizirajte, ovrednotite) so v rešitvah navedeni le elementi. Za pravilno rešitev se upošteva, če kandidat uporabi vsaj en element v smiselni besedni zvezi.

IZPITNA POLA 1**Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila																																																																										
1	2	<p>1.</p> <table border="1" style="margin-left: 100px;"> <tr> <td></td><td></td><td></td><td>E</td><td>G</td><td>E</td><td>J</td><td>S</td><td>K</td><td>O</td> </tr> </table> <p>2.</p> <table border="1" style="margin-left: 100px;"> <tr> <td>R</td><td>O</td><td>K</td><td>A</td><td>V</td><td>S</td><td>K</td><td>I</td> </tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td>I</td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td>N</td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td>E</td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td>J</td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td>S</td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td>K</td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td>I</td><td></td><td></td><td></td> </tr> </table>				E	G	E	J	S	K	O	R	O	K	A	V	S	K	I					I								N								E								J								S								K								I				Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.
			E	G	E	J	S	K	O																																																																				
R	O	K	A	V	S	K	I																																																																						
				I																																																																									
				N																																																																									
				E																																																																									
				J																																																																									
				S																																																																									
				K																																																																									
				I																																																																									

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ večja odprtost / lažje mešanje morske vode ♦ manjši dotok sladke vode / rek ♦ lega ob povratniku / visok zračni tlak ♦ višja temperatura / večje segrevanje zraka / suh zrak ♦ večje izhlapevanje ♦ manjša količina padavin ♦ topel morski tok 	Upoštevajo se tudi rešitve, ki se nanašajo na nižjo slanost Črnega morja.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ lijakasti (tip / izliv) ♦ estuarski / estuarijski (tip / izliv) 	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ plima ♦ dvig morske gladine ♦ plimovanje ♦ bibavica 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	2	Vodo premešča z višjih geografskih širin k nižjim.	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.
		Morski tok usmerjajo zahodni vetrovi.	
		Poteka v Atlantskem oceanu.	
		Na svoji poti se segreva.	
		♦ B	
		♦ Z	
		♦ O	
		♦ B	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Morski tok je hladen, zato je manjša količina padavin / je suho podnebje / manjše izhlapevanje / manjša vlažnost zraka. ♦ Zaradi toplih vetrov, ki pihajo nad hladnejšim morjem, se pojavlja megla. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Svet 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ C	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ A	
	1	♦ E	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	ena od: ♦ savana ♦ savansko rastlinstvo	
	1	♦ B	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1	ena od: ♦ celinsko polsuho (podnebje) ♦ kontinentalno polsuho (podnebje) ♦ subtropsko polsuho (podnebje)	
	1	ena od: ♦ manj humusa (v horizontu A) ♦ svetlejša barva ♦ kmetijsko manj primerna / manj rodovitna ♦ kostanjeva prst / kastanozjom	Pravilne so tudi rešitve, ki se nanašajo na prsti visokotravnne stepe (černozejom).
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	1	ena od: ♦ urejanje / širjenje pašnikov ♦ živinoreja ♦ živinorejske farme ♦ govedoreja ♦ govedorejske farme	
	2	ena od: ♦ Z odstranitvijo gozda se odstrani vir hranil / se povečuje erozija, zato prsti s kmetijsko obdelavo hitro postajajo manj rodovitne / kmetijsko manj primerne. ♦ V Amazonskem nižavju je veliko padavin, ki v dveh ali treh letih izperejo hranila iz prsti. ♦ Zaradi izpiranja postane prst sčasoma manj primerna za kmetijstvo / poljedelstvo, zato poljedelci (na opuščeni njivah) sejejo rastline za pašo / prodajo zemljišča živinorejcem ...	Za smiselno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.
Skupaj	3		

Svet 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	Večina prebivalcev Latinske Amerike zato govori ♦ španski	
	1	V največji južnoameriški državi pa prevladuje ♦ portugalski	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	2	dve od: ♦ razvoj rudarstva v kolonijah / poceni naravna bogastva ♦ kmetijski pridelki / plantažno kmetijstvo ♦ poceni delovna sila / izkoriščanje delovne sile / številna delovna sila ♦ večji trg / širitev trga	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	Črka celine z enim kolonizatorjem: ♦ C	
	1	Črka celine z največ kolonizatorji: ♦ A	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	1	♦ A	
	1	♦ D	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	dve od: ♦ Prihod kolonizatorjev z drugih celin je prinesel izmenjavo kulturnih rastlin. ♦ Osvajalci so bili gospodarsko / tehnološko razvitejši, zato so vpeljali nove načine kmetovanja. ♦ Razvoj rudarstva / kmetijstva je pospešil gradnjo infrastrukture. ♦ Razvoju novih gospodarskih dejavnosti je sledil hitrejši tehnološki razvoj. ♦ Prihod gospodarsko razvitejših družb je vplival na višjo stopnjo izobrazbe / boljše zdravstveno oskrbo ...	Za dve smiselni pojasnitvi 2 točki, za samo eno pojasnitev ali dva opisa 1 točka.

Evropa 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	♦ Finska	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ NE	
	1	♦ DA	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	1	ena od: ♦ Panonska kotlina ♦ Panonska nižina	
	1	ena od: ♦ ugrezanje (površja) ♦ tektonika ♦ tektonsko ugrezanje	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	1	♦ Apeninski (polotok)	
	1	ena od: ♦ stik dveh litosferskih / kontinentalnih / tektonskih plošč ♦ podpiranje ene litosferske plošče pod drugo ♦ premikanje / približevanje / tektonika dveh litosferskih plošč (Afriške in Evrazijske)	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	ena od: ♦ živinoreja ♦ pašna živinoreja / pašništvo ♦ ekstenzivna živinoreja	
	2	ena od: ♦ Zaradi goratega (hribovitega) površja primanjkuje ravnih površin za poljedelstvo. ♦ Zaradi hribovitega reliefa / strmih pobočij je omejena uporaba kmetijske mehanizacije. ♦ Gorovja zadržijo vlažne zračne mase z zahoda, zato je količina padavin velika. ♦ Ob gorskih pregradah se močno poveča količina padavin, zato so prsti sprane / plitve / manj primerne za poljedelstvo. ♦ Z nadmorsko višino pada temperatura in čez leto omejuje rastne pogoje kulturnim rastlinam.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.
Skupaj	3		

Evropa 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	♦ industrija visoke tehnologije	
	1	♦ zgodnja industrializacija	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	1	♦ DA	
	1	♦ NE	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	1	ena od: ♦ Gornja Šlezija ♦ Šlezija	
	1	ena od: ♦ premogovništvo / rudarstvo / rudarjenje / pridobivanje rud ♦ energetika / proizvodnja energije	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	2	tri od: ♦ zastarela tehnologija ♦ nizka produktivnost ♦ pomanjkanje naročil ♦ nekonkurenčnost ♦ majhna kupna moč ♦ slabo izobražena delovna sila ♦ razpad Sovjetske zveze ♦ zmanjšanje trga	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi večje konkurence v proizvodnji žaganega lesa so se preusmerili v proizvodnjo papirja / kartona / proizvodov višje obdelave. ♦ Zaradi zmanjšanja stroškov prevoza so začeli industrijske obrate umeščati na jug države / bliže obalam. ♦ Zaradi avtomatizacije / posodobitve proizvodnje so zmanjšali število zaposlenih. ♦ Zaradi avtomatizacije / posodobitve proizvodnje so povečali konkurenčnost. ♦ Zaradi posodobitve / prenove / avtomatizacije proizvodnje so začeli zaposlovati več visokokvalificirane delovne sile. ♦ Zaradi posodobitve / prenove so izdelki / proizvodi dobili višjo dodano vrednost. ♦ Zaradi proizvodnje izdelkov višje kakovosti so več sredstev vlagali v raziskave in razvoj. ♦ Zaradi posodobitve / prenove je proizvodnja postala energetske manj potratna. ♦ Zaradi posodobitve / prenove je proizvodnja manj onesnaževala okolje. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Skupno število točk IP 1: 50

IZPITNA POLA 2**Obča geografija – Geografija Slovenije****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ B	
	1	♦ D	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ eksplozija prebivalstva / demografska eksplozija	
	2	dve od: ♦ manjša smrtnost ♦ podaljševanje življenjske dobe ♦ večja dostopnost zdravstva ♦ preventivno cepljenje ♦ večje število zdravnikov ♦ uporaba novih zdravil / postopkov zdravljenja ♦ preventivni pregledi	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ Evropa	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	2	dve od: ♦ nedemokratska ureditev ♦ politično preganjanje ♦ kršenje človekovih pravic ♦ nestrinjanje s sistemom ♦ strah pred vojno ♦ spremembe meja	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	2	ena od: ♦ Priseljujejo se v glavnem ljudje iz Azije / Afrike, zato se v Evropi povečuje delež muslimanov / budistov / hindujcev. ♦ Zmanjšuje se delež kristjanov, ker se priseljujejo s celin, kjer je zelo razširjen islam / budizem / hinduizem.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka. V rešitvi mora biti razvidna povezava med eno značilnostjo migrantov in njihovim vplivom na versko sestavo.

Slovenija 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ orografske (padavine)	
	1	♦ kondenzacija	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ DA	
	1	♦ DA	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	2	dve od: ♦ (v povprečju) najnižje količine padavin / najmanj namočen del države ♦ pomanjkanje namakalnih sistemov ♦ odvisnost poljščin od poletnih padavin ♦ nadpovprečna odvisnost od kmetijstva / kmetijskih zemljišč ♦ nadpovprečen delež njivskih površin ♦ vodoprepustna zgradba	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1	♦ Planinsko (polje)	
	1	ena od: ♦ visoka gladina kraške vode (v širši okolici polja) ♦ dvig vode v jamskem sistemu (neodvisno od požiralnikov) ♦ podzemno pritekanje / pretakanje vode ♦ kraško podzemlje je polno vode	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	ena od: ♦ (Zaradi visokega zračnega tlaka) prevladuje suho in mrzlo vreme, kar omogoča nastanek temperaturnega obrata / inverzije v kotlinah. ♦ Zaradi temperaturnega obrata se v zraku na dnu kotlin dlje časa (več dni / tednov) kopičijo emisije / izpusti / onesnaževala (zlasti iz prometa in kurišč). ♦ V jasnem in mirnem vremenu se na dnu kotlin kopiči hladen zrak / kotline niso močnejše prevetrene, zato ostajajo izpusti v kotlini. ♦ Vlaga na dnu kotline se kondenzira, zato nastane pri tleh megla, v kateri se zgoščujejo izpusti. ♦ V anticiklonalnem vremenu ni padavin, ki bi izprale onesnaževala iz zraka. ♦ Mrzlo vreme poveča potrebe po ogrevanju, zato je več izpustov (trdih delcev) iz kurišč ...	Za smiselno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	Slika 4, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ kmečki / turizem na kmetiji ♦ pohodniški / pohodništvo ♦ izletniški ♦ podeželski ♦ doživljajski ♦ ekološki ♦ rekreacijski ♦ planinski ♦ hribovski 	
	1	Slika 5: <ul style="list-style-type: none"> ♦ verski / romarski 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	1	Smučišče: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Kanin 	
	1	Zdraviliški turistični kraj: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Dolenjske Toplice 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	2	Država	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.
		♦ Hrvaška	
		♦ Avstrija	
		♦ Slovenija	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ nizkocenovni letalski prevozniki ♦ zgrajeni avtocestni križ (JZ–SV in JV–SZ) ♦ vstop Slovenije v Evropsko unijo ♦ predsedovanje Evropski uniji ♦ nizke cene za turiste iz različnih delov Evrope ♦ večja prepoznavnost / turistične atrakcije 	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ trgovina ♦ promet ♦ gostinstvo ♦ storitvene obrti / hotelirstvo ♦ telekomunikacije / poštna storitve 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Če hotel ni priključen na kanalizacijsko omrežje, morajo zgraditi lastno čistilno napravo. ♦ Za boljše ravnanje z odpadki morajo urediti ločeno zbiranje odpadkov. ♦ Za manjše onesnaževanje zraka morajo poskrbeti za okolju prijazno obliko ogrevanja / rabo obnovljivih virov energije. ♦ Za zmanjšanje izpustov (hrup, izpušni plini) iz avtomobilskega prometa morajo zagotoviti javni prevoz. ♦ Izpuste zaradi prevoza lahko zmanjšajo z uporabo lokalne hrane / lokalnih gradbenih materialov. ♦ Za zmanjšanje energetske izgube morajo poskrbeti za dobro toplotno izolacijo / učinkovito rabo energije. ♦ Hotel mora ozaveščati goste, da varčujejo z energijo / vodo / ne onesnažujejo okolice z odpadki ... 	Za dve popolni pojasnitvi 2 točki, za eno pojasnitev ali dva opisa 1 točka.

Slovenija – pokrajine 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	Karavanke: ♦ Jezersko	
	1	Julijske Alpe: ♦ Vrata	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ depopulacija ♦ upadanje števila prebivalcev ♦ izseljevanje ♦ selitve ♦ migracije 	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.
	1	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ potresno ogroženo območje ♦ nevarnost zemeljskih plazov ♦ nižje temperature ♦ velika količina padavin ♦ tanka / sprana / slabo rodovitna prst ♦ strm / razgiban relief ♦ lega med gorami 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	1	♦ 1600 m	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ boljše prometne povezave ♦ izboljšana infrastruktura ♦ izboljšani načini predelave ♦ povečano povpraševanje po (ekološko pridelanih, mlečnih) izdelkih ♦ možnost (dodatnega) zaslužka ♦ kriza v industrijskih dejavnostih ♦ subvencioniranje (finančna pomoč) države (Evropske unije) ♦ obnavljanje pastirskih poslopij ♦ ozaveščenost o pomenu ohranjanja kulturne (naravne) dediščine ♦ večja obiskanost planot (več turistov) ♦ vrnitev upravljanja planin vaškim skupnostim ♦ možnost kombiniranja (planinskega pašništva) s turizmom 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	1	♦ 6	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ pleistocen ♦ kvartar 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ balvan ♦ eratična (eratska) skala 	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ledeniki so lomili večje skale (od matične kamnine) in jih potiskali (nosili) daleč v doline (nižine) ter jih tam odlagali. ♦ Ledeniki so večje, odlomljene skale odlagali v dolinah (nižinah). ♦ Odlomljene kose kamnine je ledenik nosil in odložil daleč od območja izvora. 	Za pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
Skupaj	2		

Slovenija – pokrajine 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ korozija ♦ raztapljanje apnenca ♦ kemično raztapljanje kamnin ♦ kemično preperevanje ♦ kraška erozija ♦ erozija 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	1	♦ Bloke	
	1	♦ Gorjanci	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	2	♦ O ♦ N ♦ D	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	1	♦ Suha krajina	
	2	ena od: ♦ Prevladuje apnenec, ki je za padavinsko vodo prepustna kamnina. ♦ Zaradi apnenca / karbonatnih kamnin / vodoprepustnih (kraških) kamnin, ki ne zadržujejo padavinske vode. ♦ Zaradi pomanjkanja neprepustnih kamnin se voda ne zbira v površinskih vodotokih.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	2	ena od: ♦ Zaradi boljše prometne povezanosti se bo pokrajina hitreje razvijala. ♦ Boljša prometna povezava z osrednjo Slovenijo bo spodbudno vplivala na turistični razvoj Bele krajine. ♦ Z boljšo prometno povezavo bodo dane možnosti za večji turistični obisk pokrajine, ki bo turistom lažje dostopna. ♦ Tretja razvojna os bo omogočila hitrejši dostop do avtocestnega križa, kar bo pozitivno vplivalo na razvoj gospodarstva (malega gospodarstva, obrti, storitev ...). ♦ Zaradi hitrejših in boljše prometne povezave z bližnjimi zaposlitvenimi središči se bo prebivalstvo manj odseljevalo, kar bo vplivalo na ohranjanje kulturne pokrajine. ♦ Z boljšo prometno povezavo bodo dane možnosti za boljši gospodarski razvoj krajev ob glavnih prometnih poteh in s tem hitrejši razvoj pokrajine ...	Za smiselno pravilno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Skupno število točk IP 2: 50